

מנה בנתן

שינוי הדף היומי בדרך קצרו

לע"נ הגה"צ רבי שריה בן רבי בצלאל יעקב דבליצקי זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@ GMAIL.COM

גליון 29 פרשת מטות מסעי תש"פ

שבת קלה- קמא

לדעת ר"א, ואב"י אומר שזה מחלוקת תנאים שכתוב כי ימות מן הבהמה אשר היא לכם לאכלה לרבות בן ח' שאין השחיטה מטהרת ולר' יוסי בר יהודה ולר"א בר"ש השחיטה מטהרת, ולכאורה נחלקו אם בן ח' נחשב חי או מת, ור"ב דוחה שא"כ הם יכלו לחלוק לענין אכילה ולא רק לענין טומאה וטהרה, ור"ב מבאר שלכו"ע הוא נחשב מת ונחלקו אם דנים אותו כטריפה שהיא טהורה אף שהיא נחשבת כמתה, ולרבנן טמא שדוקא טריפה טהורה שהיה לה שעת כושר קודם שנטרפה אך לבן ח' לא היה לו שעת כושר ואין להוכיח מטריפה מהבטן כי לטריפה יש במינה שעת הכושר אך בבן ח' אין כלל במינו שעת כושר, והסתפקו אם חכמים נחלקו על רשב"ג ואם נחלקו האם הלכה כמותו, ואין להוכיח ממה ששוחטים ביו"ט עגל שנולד ביו"ט שיתכן שמדובר שיודעים בו שכלו חדשיו, ואין להוכיח ממה ששוחטים ביו"ט בכור שנולד עם מומו שהוא נקרא מוכן שגם שם מדובר שיודעים שכלו חדשיו, אך יש להוכיח ממה ששמואל אמר הלכה כרשב"ג משמע שנחלקו עליו חכמים אך הלכה כמותו.

אב"י אומר שאם נפל מהגג או או אכלו ארי לכו"ע הוא כחי ונחלקו כשמת מיד אחר לידה אחר שפיהק לרבנן נחשב חי לרשב"ג אינו כחי, ונ"מ שלרבנן פוטר מיבום ולרשב"ג הוא לא פוטר, ואמנם רב פפא ורב הונא בר רב יהושע הגיעו לבית ר' אדי בר אבין והאכילום עגל שלישי ביום ז' ללידתו ואמרו לו שאם היו מתכים עם השחיטה עד הערב הם היו אוכלים ולכאורה זה כמו אכלו ארי שלאב"י כולם מודים שהוא כחי, אלא יש לומר שבפיהק ומת לכו"ע הוא כמת ונחלקו באכלו ארי.

לבנו של רב דימי בר יוסף נולד תינוק ונפטר תוך ל' יום והתאבל עליו אמר לו אביו האם רוצה אתה לאכול צוורניתא שזה מאכל אבלים אמר לאביו אני יודע שכלו חדשיו, וכן כשרב אשי הגיע לבית רב כהנא, ובנו של רב כהנא נפטר פחות מל' ללידתו והתאבל עליו ואמר רב אשי ששמואל פסק כרשב"ג אמר לו רב כהנא אני יודע שכלו חדשיו.

רבינא אמר בשם רבא **עמוד ב** שאם מת הבן תוך ל' ואמו שהיתה זקוקה ליבום התקדשה אשת ישראל תחלוץ ואשת כהן לא תחלוץ ורב שרביא אמר בשם רבא שגם אשת כהן תחלוץ, ורבינא אמר לרב שרביא האם רבא אמר כך וחזר בו למחרת אחר שהתיר אמר יה"ר שתתירו חלב שעברתם על דברי רשב"ג.

ר' יהודה מתיר למול אנדרוגינוס בשבת, רב שיזבי אמר בשם רב חסדא שלא בכל מקום סובר ר' יהודה שאנדרוגינוס הוא כזכר לגמרי שהרי לענין ערכין כתוב הזכר ושנו בברייתא שממעטים טומטום ואנדרוגינוס, וגם אינו בערך אשה שכתוב ואם נקבה, ורק זכר ודאי או נקבה ודאית יש להם ערך ולא טומטום ואנדרוגינוס.

דף קלז וסתם ברייתא שבסיפרא הוא לדעת ר' יהודה ור"נ בר יצחק מוכיח ממה ששינונו בקידוש מי פרה שלת"ק כולם כשרים חוץ מחרש שוטה וקטן, ור' יהודה מכשיר בקטן ופוסל באשה ואנדרוגינוס וגם בזה אינו כזכר, ובמילה יש ריבוי המול לכם כל זכר שהוא לגמרי כזכר.

משנה אם היו לפניו ב' תינוקות אחד זמנו למול אחד שבת ואחד בשבת ומל את של אחד השבת בשבת חייב, ואם אחד זמנו בע"ש ואחד בשבת ומל את של ע"ש בשבת לר"א חייב חטאת ולר' יהושע פטור. **גמרא** רב הונא שנה ברישא במשנה שלכו"ע חייב כר"ש בן אלעזר בברייתא שלא נחלקו על ב' תינוקות א' של אחד שבת וא' של שבת ומל את של אחד שבת שחייב ונחלקו על א' שזמנו בער"ש וא' בשבת ומל את של ער"ש בשבת שלר"א חייב ולר' יהושע פטור, וזה תלוי איך לומדים חיוב חטאת מע"ז, שלר"א כמו שבע"ז חייב חטאת שאמרה התורה אל תעשה ועשה, גם כאן הוא עשה איסור ולר' יהושע לומדים משם שרק כשלא קיים מצוה חייב אך במילה שקיים מצוה הוא פטור, ורב יהודה

דף קלה שנו בברייתא שמהפסוק ערלתו לומדים שרק ערלתו ודאי דוחה שבת ולא ספק ולא אנדרוגינוס, ולר' יהודה מילת אנדרוגינוס דוחה שבת ומהפסוק ערלתו לומדים למעט מי שנולד בין השמשות, או למעט נולד כשהוא מהול שלב"ש צריך להטיף ממנו דם ברית ולב"ה אין צריך, ור"ש בן אלעזר אמר שלכו"ע צריך להטיף דם ברית שזה ערלה כבושה, וב"ש וב"ה נחלקו על גר שהתגייר כשהוא מהול שלב"ש צריך הטפת דם ברית ולב"ה א"צ.

מה שכתוב בברייתא שספק אין דוחה שבת היינו ספק נולד בן ז' ספק בן ח' שאין דוחה שבת, שבן ח' לא דוחה שבת ובן ז' דוחה שבת, ובן ח' הוא כאבן שאסור לטלטלו אך אמו שוחה עליו ומניקתו מפני הסכנה.

רב אומר שהלכה כת"ק שנולד מהול א"צ הטפת דם ברית, ולשמואל הלכה כר"ש בן אלעזר שגם לב"ה צריך, לרב אדא בר אהבה נולד תינוק מהול והביאו לר"ג מוהלים שלא רצו למולו בשבת עד שהוא עצמו מל אותו ועשאו כרות שפכה, והוא אמר שזה הגיע לו שעבר על דברי רב, אמר לו ר"נ שהוא עבר גם על דברי שמואל שדיבר על חול ולא בשבת, ורב אדא סבר כדעת רב יוסף שזה ודאי ערלה כבושה ודוחה שבת, ורבה אמר שרק חוששים שזה ערלה כבושה, ורב יוסף הביא ראייה מר' אלעזר הקפר שאמר שלא נחלקו ב"ש וב"ה שצריך להטיף ונחלקו רק בשבת שלב"ה זה ודאי ערלה כבושה ולב"ה אינו דוחה, א"כ לת"ק לכו"ע מחללים שבת, ואין לומר שלת"ק לכו"ע אין מחללין שא"כ ר' אלעזר הקפר בא לבאר שיטת ב"ש אך ניתן לומר שהוא בא לומר שב"ש וב"ה לא נחלקו בדבר הזה.

ר' אסי אומר שכל ולד שאמו טמאה לידה מחללים שבת במילה ואם אינה טמאה לידה אין מחללין למול אותו שכתוב אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ואב"י שאל שבדורות הראשונים קודם מתן תורה לא היתה טומאת לידה ובכ"ז מלו לשמונה **עמוד ב** אמר ר' אסי שבמתן תורה התחדשה הלכה זו שרק כשיש טומאת לידה נימול בשמיני, ואף שנחלקו רב הונא ורב חייא בר רב לענין יוצא דופן או מי שיש לו ב' ערלות אם דוחה שבת אך ודאי לכו"ע הוא נימול לח', יש לומר שדחיית שבת תלוי אם נימול לח', וזה תלוי במחלוקת תנאים ששינונו שיש ליד בית שנימול לח' ויש מקנת כסף שנימול לא' שאם קנה שפחה וילדה אח"כ הוא נימול לח' ואם קנה שפחה עם וולדה הוא נימול אף לא' ואם קנה שפחה והיא התעברה אצלו וילדה נימול לח', ורב חמא אומר שאם ילדה ואח"כ הטביל אותה הוא נימול לא' ואם הטבילה ואח"כ ילדה נימול לח', ולת"ק אף אם הטבילה לאחר לידה הוא נימול לח' אף שאין אמו טמאה לידה, לרב חמא יש ליד בית נימול לא' קודם טבילה ויש שנימול לח' נולד אחר טבילה ויש מקנת כסף שנימול לח' כשהטבילה מעוברת ויש מקנת כסף שנימול לא' אם אחד קנה שפחה ואדם אחר קנה וולדה, ולת"ק אין מקרה של ליד בית שנימול לא' ור' ירמיה אומר שיתכן שנימול לא' במקרה שלקח שפחה לעוברת, ולכאורה זה שייך רק למ"ד שקנין פירות באם אינו קנין הגוף שנדון אותו כנולד אצלו אך למ"ד שהוא קנין הגוף א"כ הוא כנולד אצלו והוא נימול לח', ור' מרשיא מעמיד באופן שקנה שפחה על מנת שלא להטבילה.

רשב"ג סובר שתינוק ששהה ל' יום יצא מתורת נפל שכתוב ופדויו מבן חודש תפדה ובבהמה ח' ימים שכתוב ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן ומשמע שקודם הוא ספק.

דף קלו ואמר רב אדא בר אהבה שמלים אותנו בשבת קודם שיצא מספק נפל שממה נפשך אם אינו נפל המילה דוחה ואם הוא נפל זה סתם חיתוך בבשר ואינו תיקון, אך קשה ממה ששינונו שספק בן ז' או בן ח' לא מלים ולכאורה נמול ממ"נ, מר בר רבינא ור' נחומי הסבירו שבאמת מלים והפסוק בא למעט שלא הותר מכשירים

שנה ברישא במשנה שלכו"ע פטור כר"מ בכרייתא שאומר שלכו"ע כשאחד זמנו למולו בער"ש וא' זמנו בשבת ומל את של ער"ש בשבת פטור, ונחלקו כשאחד זמנו אחר שבת ואחד זמנו בשבת ומל את של אחר שבת שלר"א חייב ולר' יהושע פטור, ור"א למד מעבודת כוכבים ששם התורה אמרה אל תעשה ועשה וגם כאן כך, ולר' יהושע פטור ששם אינו טרוד טרודה של מצוה אך כאן הוא טרוד לעשות מצוה, ור' חייא שנה שלר"מ לכו"ע אחד זמנו בער"ש וא' זמנו בשבת ומל את של ער"ש בשבת חייב ונחלקו כשאחד זמנו אחר שבת וא' זמנו בשבת שלר"א חייב ולר' יהושע פטור, אך קשה שאם פטר ר' יהושע בסיפא כשלא עשה מצוה ודאי הוא יפטור כשעשה מצוה, וביארו אצל ר' ינאי שמדובר שכבר מלו את של שבת בער"ש שלא ניתן לדחות שבת ואף ששבת נדחתה לגבי שאר תינוקות בעולם אך לאדם זה היא לא נדחתה.

משנה יש אפשרות שקטן נימול לח' ללידתו לט' לי' ליי"ב לא פחות ולא יותר, אם נולד כדרכו הוא נימול לח' אם נולד בין השמשות של שבת הוא נימול לט' אם נולד בער"ש בין השמשות הוא נימול לי' ביום א', ואם חל יו"ט ביום א' הוא נימול ליי"א ואם היו ב' יו"ט של ראש השנה הוא נימול ליי"ב, קטן חולה אין נימול עד שיבריא. **גמרא** לשמואל אם יצא החולי מגופו מונים ז' מהזמן שהבריא והסתפקו אם צריך מעת לעת. ויש ברייתא שהביא לודא שיום הבראתו כיום הוולדו ומשמע שא"צ מעת לעת אך יתכן שצריך מעת לעת מיום הבראתו והשוו רק לענין ז' ימים.

משנה בשר החופה את רוב העטרה זה יציצים המעכבים את המילה ואינו אוכל בתרומה ואם הוא בעל בשר יתקן שלא יראה שאינו נימול, **עמוד ב** המל ולא פרע כאילו לא מל. **גמרא** ר' אבינא אמר בשם ר' ירמיה בר אבא בשם רב שהשיעור בציצים המעכבים הוא אפילו בבשר שברוב גובהה של העטרה וא"צ רוב הקיפה.

שמואל אומר שקטן שמסורבל בבשר בודקים אותו אם כשהוא מתקשה הוא נראה מהול א"צ למול ואם אינו נראה מהול צריך למולו, ורשב"ג אומר בכרייתא שאם מתקשה ואינו נראה מהול צריך למולו וההבדל ביניהם בנראה ואינו נראה שלשמואל א"צ ולרשב"ג צריך.

שנו בכרייתא שהמל מברך אשר קדשנו במצוותיו וצונו על המילה ואבי הבן אומר אקב"ו להכניסו בכריתו של אברהם אבינו, והעומדים אומרים כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים והמברך אומר אשר קדש ידידי מבטן וחוק בשארו שם וצאצאיו חתם באות ברית קדש על כן בשכר זאת קל חי חלקנו צורנו צווה להציל ידידות שארינו משחת למען בריתו אשר שם בבשרינו בא"י כורת הברית, המל גרים אומר אקב"ו על המילה והמברך אומר אקב"ו למול את הגרים ולהטיף מהם דם ברית שאלמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת י בא"י כורת הברית, המל עבדים אומר אקב"ו על המילה והמברך אומר אקב"ו למול העבדים ולהטיף מהם דם ברית שאלמלא דם ברית חוקות שמים וארץ לא נתקיימו שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת י בא"י כורת הברית.

פרק תולין

משנה לר"א מותר לתלות ביו"ט משמרת שמסננים בה שמרי יין ובשבת מותר רק לתת למשמרת תלויה ולחכמים לא תולים משמרת ביו"ט אך נותנים לתלויה ובשבת אסור לתת גם לתלויה **גמרא** יש להקשות שר"א אסר לפקוק את פקק החלון כשאינו קשור ותלוי וחכמים התירו לפקוק גם באינו קשור ואמר רבה בר בר חנה בשם ר' יוחנן שלכו"ע אסור לעשות אהל אף ביו"ט, ונחלקו שלר"א אסור להוסיף על אהל עראי ולחכמים מותר להוסיף על אהל עראי ואיך ר"א מתיר לתת למשמרת לכתחילה, ויש לומר שר"א סובר כר' יהודה שמותר אף מכשירי אכל נפש ביו"ט, אך קשה שר' יהודה התיר רק במכשירין שא"א לעשות מערב יו"ט והוא לא התיר אם אפשר לעשות קודם, אך יש לומר שר"א הקל יותר מר' יהודה.

שנו בברייתא שרשב"י אמר שהתורה לא תשתכח ח"ו אלא שלא ימצאו משנה ברורה והלכה ברורה במקום אחד ללא מחלוקת.

דף קלט ר' יוסי בן אלישע אומר שאם יש צרות בדור יש לבדוק בדייני ישראל שהפורענות באה לעולם בשביל דייני ישראל שכתוב שמעו נא זאת ראשי בית יעקב וקציני בית ישראל המתעבים משפט ואת כל הישרה יעקשו בונה ציון בדמים וירושלים בעוֹלָה ראשיה בשוחד ישפוטו וכהניה במחיר יורו ונביאיה בכסף יקסומו ועל ה' ישענו שאף שהם רשעים בכ"ז הם תולים את בטחונם בה', לכן ה' מביא עליהם ג' פורעניות כנגד ג' עבירות שבידם שכתוב לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלים עיים תהיה והר הבית לבמות יער, ואין ה' משרה שכנינו עד שיכלו שופטים ושוטרים רעים מישראל שכתוב ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבור סגיך ואסירה כל בדיליך ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך ככתחילה ואין ירושלים נפדית אלא בצדקה שכתוב ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה, רב פפא אומר שאם יתבטלו היהירים במלבושם יתבטלו המשנאים שכתוב ואצרוף כבור סַגְיָך, ואם יתבטלו הדיינים הרשעים יתבטלו הנוגשים שכתוב הסיר ה' משפטיך פינה אויבך, ר' מלאי אומר בשם ר"א בן ר"ש שמה שכתוב שבר ה' מטה רשעים נאמר על הדיינים שהם מקל לשליחיהם, שבת מושלים שבר ה' אלו הת"ח שבמשפחת הדיינים שהם מחפים עליהם, ומר זוטרא אמר שפסוק זה נאמר על ת"ח שמלמדים הלכות ציבור לדיינים בורים ור"ל אמר שהפסוק כי כפיכם נגואלו בדם נאמר על הדיינים, ואצבעותיכם בעוון, אלו סופרי הדיינים, שפתותיכם דברו שקר, אלו עורכי הדיינים לשונכם עוולה תהגה אלו בעלי הדין.

עוד אמר ר' מלאי בשם ר' יצחק מגדלאה שיוסף לא טעם יין מאז שפרש מאחיו שכתוב נזיר אחיו ור"י בר חנינא אמר שגם אחיו לא טעמו שכתוב וישתו וישכרו עמו ומשמע שעד עכשיו לא שתו, ור' יצחק ילמד שהם שתו עד עכשיו ורק עכשיו השתכרו, עוד אמר ר' מלאי שבשכר שאהרן שמח בליבו למשה זכה לחושן המשפט על לבו.

בני בשכר שלחו ללוי מה דין כילה ומה דין כשות בכרם ומה דין מת ביו"ט ועד שהלך השליח נפטר לוי, ושמואל אמר לרב מנשיא לענות והוא שלח שחזרנו על כילה ולא מצאנו צדדי התר ולא התיר להם ע"י חוט או משיחה שהם לא בני תורה ויבואו להקל יותר, וכישות בכרם הוא כלאים, ולא התיר להם כר' טרפון שאינו כלאים שהמקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל כי אינם בני תורה, אמנם רב התיר לזרוע כישות בכרם ורב עמרם חסידא הלקה על כך, ורב משרשיא נתן פרוטה לתינוק נכרי כדי שיזרע לו כישות בכרם והוא לא נתן לתינוק ישראל שלא יבא להקל כשיגדל והוא לא נתן לגדול נכרי שהוא מתחלף בישראל, מת ביו"ט לא יתעסקו לא יהודים ולא גוים לא ביו"ט ראשון ולא ביו"ט שני ואף שר' אסי אמר שבבית כנסת במעון נפטר אדם ביו"ט הסמוך לשבת **עמוד ב'** ואינו זוכר אם לפני שבת או לאחר שבת ור' יוחנן אמר שיקברוהו נכרים, ורבא אמר שמת ביו"ט ראשון יתעסקו בו גוים וביו"ט שני אפילו ישראל וכן ביו"ט שני של ראש השנה ואף שלגבי ביצה אין הבדל בין יום א' ליום ב', ולא הקלו לבני בשכר בגלל שאינם בני תורה.

ר' חמא בר גוריא אמר שאדם יכול להתעטף בכילה ורצועותיה ויצא לרה"ר בשבת ואינו חושש שזה משא, ואף שרב הונא אמר שהיוצא בטלית שאינה מצויצת כראוי חייב כיון שציצית אינה בטלה לבגד מחמת חשיבותה אך הרצועות בטלות לכילה.

רבה בר רב הונא אומר שאדם יכול להערים שיתלה רימונים במשמרת ויתלה בה שמרים, ורב אשי אומר שמותר רק אם תלה בה רימונים, ואמנם לענין שיכר שנינו שמותר להטיל לצורך המועד ואסור שלא לצורך המועד בין של תמרים בין של שעורים ואף כשיש לו ישן יכול להערים ולעשות חדש כיש לחלק ששם לא מוכח שהוא עושה שלא לצורך המועד, אך כאן אם לא יתלה רימונים זה נראה כעושה עבור שמרים, ואמרו לרב אשי שיתבונן בת"ח אחד ששמו רב הונא בר חיון או בר חלוון שלקח צלע של שום והניחו בנקב בחבית והוא אמר שהוא רוצה להצניעו שם, וכן הלך לנוח במעבורת ועבר עמה לצד השני לבדוק פירותיו, ואמר

שכוונתי לנוח, אמר להם רב אשי שבדרכנן מותר הערמה ולא אסרו על ת"ח שאין חשש שהוא יעשה לכתחילה.

משנה מותר לתת מים על שמרים כדי להצילם, ומותר לסנן יין בסודר או כפיפה מצרית ומותר לתת ביצה במסננת של חרדל ומותר לעשות אנומלין בשבת ולר' יהודה בשבת מותר רק כמות של כוס וביו"ט מותר גם לגים שהוא גדול יותר ובחול המועד מותר חבית ור' צדוק אומר שהכל לפי האורחים. **גמרא** לזעירי מותר לתת יין ומים צלולים למשמרת ועכורים אסור, ומה שרשב"ג התיר לערבב חבית יין עם שמרים ולתת למשמרת אמר זעירי שזה מדובר בין הגיתות שלא מקפידים בעכירות היין ואין תיקון בכך אם נתן יין במשמרת.

מותר לתת יין בסודרין ואמר רב שימי בר חייא שיזהר לא לעשות גומא, וכן כפיפה מצרית, ואמר רב חייא בר אשי בשם רב שיזהר שלא יגביה מקרקע הכלי טפח, עוד אמר רב שבגד ששוטחים על חבית מותר על חצי החבית ולא על כולה, ואמר רב פפא שלא יהדק קשים על פי כד שנראה כמשמרת ובבית רב פפא היו שופכים שכר מחבית לחבית ורב אחא מדפתי הקשה שיש ניצוצות שנשארים אמר רבינא שזה לא נקרא בורר כי בבית רב פפא לא מחשיבים אותם.

דף קמ יעקב קרחה מבאר שמותר לתת ביצה במסננת חרדל שהיא רק לגוון.

לרב אם לש חרדל מער"ש מותר למחות בשבת בכלי ולא ביד, ושמואל אמר שאם ממחים ביד הוא מאכל חמורים אלא מותר ביד ולא בכלי, ור"א אסר אף בכלי ור' יוחנן התיר גם בכלי, ואביי ורבא אמרו שאין הלכה כמותו ואחר שהביאו בשם ר' יוחנן שאסר ור"א התיר אמרו אביי ורבא שהלכה כר' יוחנן.

אומנתו של אביי עשתה לו בשבת ולא אכל אשת זעירי עשתה לרב חייא בר אשי ולא אכל אמרה לו לרבך עשיתי ואכל מדוע לא תאכל. רבא בר שבא אמר שלפני רבינא היו בוחשים בקלח של השום והוא אכל, ומר זוטרא אמר שלהלכה חרדל שלשו מע"ש מותר למחות ביד ובכלי ולתת לתוכו דבש ולא יטרוף היטב אלא יערב, שום שריסק מע"ש מותר לתת לתוכו פול וגריסים ולא ישחוק אלא יערב שחלים ששחק מע"ש נותן לתוכן שמן וחומץ, ויתן בו צמח נענע שהוא טוב לערבו עם שחלים.

שנו בברייתא שמותר לעשות אנומלים ולא אלונטית, אנומלים הוא עירוב של יין דבש ופלפלין ואלונטית הוא יין ישן ומים צלולים ואפרסמון שנעשה להתקרר לאחר המרחץ, ורב יוסף אמר שפעם אחת הוא נכנס אחר מר עוקבא למרחץ ואחר שיצא השקוהו כוס יין וחשתי כאב משערת הראש עד צפורן הרגל ואם הייה שותה עוד היו מנכים מזכויותיו לעוה"ב ומר עוקבא ששתה ולא הוזק כי היה רגיל בו.

משנה אין לשרות חלתית בפורשים אך נותן לתוך חומץ, אין לשלות להציף מים על כרשינים ולא משפשפים אותם אך נותן לכברה או לסלסילה אסור לכבור תבן בכברה ולא יתן אותו על מקום גבוה שירד ממנו המוץ אך מותר לקחתו בכברה ולתת אותו באבוס. **גמרא** אם שרה חלתית רב אדא נרשאה אמר שחייב חטאת, ואביי אמר שלדבריו אם שרה אומצת בשר במים יהיה חייב, ואביי אומר שאסור רק מדרכנן משום עובדא דחול, ר' ינאי אסר לשרותם בצונן ואף שבמשנה משמע שמותר בצונן ורק בפורשין אסור המשנה היא דעת יחיד ששנינו בברייתא שאין שורים לא בחם ולא בצונן ור' יוסי מתיר בצונן, והוא נעשה לכובד הלב, רב אחא חש בזה ואמר לו מר עוקבא שישים משקל ג' שקלים של חלתית ג' ימים והוא שתה יום ה' ועו"ש והוא שאל בביהמ"ד אם מותר גם בשבת אמרו לו ששנו אצל רב אדא או מר בר רב אדא שמותר לשותות אפילו ב' קבים, אמר להם לשתות ודאי מותרת אך שאלתי אם מותר לשרות אמר ר' חייא בר אבין שהוא שאל את רב אדא בר אהבה ולא ענה ורב הונא אמר בשם רב שמותר לשרות בצונן ולהניח בחמה ומי שאסר זה דוקא אם לא התחיל קודם אך כיון שכבר שתה ב' ימים יסתכן אם לא ישתה שוב.

ר' אחא בר יוסף נסמך על כתפי ר"נ בר יצחק בן אחותו, אמר לו כשנגיע לבית רב ספרא הכניסני אליו ושאל אותו האם מותר לכסס כתונת פשתן שהוא מתכוון רק לרככה או שהוא מוליד בה

ברק, אמר לו שמותר שעיקר כוונתו לרכך, אמר לו ר"נ מה שאלת ומה ענה לך אמר לו ר"נ מדוע לא שאלת על סודר אמר לו כבר שאלתי את רב הונא והוא אסר וזה לא דומה ששם זה נראה שמוליד בה ברק וכאן זה לא נראה כך. רב חסדא אמר שכששולפים כתונת עמוד ב מהקנה שלה ימשכנה ולא ימשוך את הקנה מהכתונת, ורבא אמר שכלי של אורגים שיש עליו שם כלי מותר, ורב חסדא מתיר לטלטל כישות של ירק שהוא ראוי למאכל בהמה ואם אינו ראוי אסור, רב חייא בר אשי אומר שרב התיר לטלטל בשר שעומד להתיבש אך הוא אסר דג.

רב קטינא אומר שהעומד באמצע מטה של איש ואשה כאילו הוא עומד בכריסה שמהרהר בה, אך לא חששו לכך.

רב חסדא אומר שהקונה ירק כישות יקנה ארוך כי מוכרים לפי יחידה והארוך באותו מחיר וכן מי שקונה קנים, עוד אמר רב חסדא שתלמיד שאין לו הרבה פת לא יאכל הרבה ירק כי הוא גורר לאכול. ורב חסדא עצמו לא אכל ירק בעניותו שהוא לא יגרוור ובעשירותו הוא לא אכל שהוא אמר שבמקום ירק יכנס בשר ודגים. ומי שאין לו פת לא יאכל מעט מעט ולא יבצע לאחרים כי אינו בוצע בעין יפה, ורב חסדא עצמו לא בצע עד שמשמש הפת שבכל הסל ומצא שיש כל צרכו. עוד אמר שמי שיש לו פת שעורים ואוכל של חיטים עובר משום בל תשחית וכן אמר רב פפא על מי שיש לו שיכר ושותה יין אך אינו נכון כי השכר מזיק יותר לגוף, ורב חסדא אמר שמי שאין לו שמן לקנח קודם ברכה ירחץ את ידיו במים עם ירוקת שהם כשמן והקונה בשר יקנה מהצואר שיש בו ג' מינים, והקונה בגד פשתן יקנה משל נהר אבא ויכבס פעם בל' יום ויחזיק מעמד י"ב חדש והוא ערב לכך ונקרא כיתונתא ר"ת כתונת נאה, ות"ח לא ישלח בגדו לפונדקאית לכבס שהיא תראה קרי בבגדו ויתגנה, ורב חסדא אמר לבנותיו שיהיו צנועות בפני בעליהם ולא יאכלו לחם לפניו ולא יאכלו ירק ותמרים בלילה ולא ישתו שיכר בלילה ולא יתפנו במקום שבעליהם מתפנים וכשדופקים בדלת לא יאמרו מי הוא אלא מי היא וכשהבעל אוחז במרגלית וכור בידו השניה הראו לו את המרגלית ולא את הכור עד שיצטער ואח"כ יראו לו להרבות תאוותו.

למשנתנו מותר לקחת כרשינים בכברה ולר"א בן יעקב אין לקחת כלל בכברה.

משנה לר' דוסא מותר לגרוף מלפני הפטם ולסלק לצד מפני הרעי, ולחכמים אסור, ומותר לקחת מבהמה אחת ולתת לאחרת. **גמרא** יש להסתפק אם רבנן חלקו גם על שעורים ותבן במשנה הקודמת או רק בסיפא או שנחלקו בשניהם, ויש ברייתא שלחכמים אחד זה ואחד זה לא יסלק לצדדים. ולרב חסדא הם נחלקו באבוס של קרקע אך בשל כלי לכו"ע מותר אך קשה מדוע לא חששו בשל קרקע להשוואת גומות, וצ"ל שנחלקו בשל כלי ובשל קרקע אסור לכו"ע.

יש ברייתא שנוטלים מבהמה שפיה יפה לבהמה שפיה רע ויש ברייתא שנוטלים מבהמה שפיה רע לבהמה שפיה יפה, ואבבי מבאר שלוקחים מחמור לשור ולא לוקחים משור לחמור ומה שכתוב שנוטלים מבהמה שפיה יפה היינו חמור שאין לו רירים ובהמה שפיה רע היינו פרה שיש לה רירים.

דף קמא ונוטלים מבהמה שפיה רע היינו בחמור שאינו מדייק במאכלו ונותנים לבהמה שפיה יפה היינו פרה שמדייקת במאכלה. **משנה** קש שעל מטה לא ינענעו בידו אלא בגופו ואם היה מאכל בהמה או שהיה עליו כר או סדין מנענע בידו, מכבש של בגדים של בעלי בתים מותר להתיר אך לא לכבוש ובשל כובסים אסור גם להתיר ולר' יהודה אם כבר היה מותר מע"ש מתיר כולו ושומטו.

גמרא ר"נ מתיר לקחת צנון מלמעלה למטה אך לא מלמטה למעלה, ורב אדא בר אבא דייק מהמשנה שלא כר"נ שכתוב שמותר לטלטל קש בגופו שטלטול מן הצד מותר.

רב יהודה מתיר לזוק פלפלים בקת הסכין אחד אחד אך שנים יחד אסור ורבא מתיר בשינוי אפילו הרבה יחד.

רב יהודה אמר שהשוחה בנהר ינגב עצמו ואחר יעלה שלא יטלטל מים ד' אמות בכרמלית וכשירוד למים לא חששו שהמים נדים מכוחו שלא גזרו על כוחו בכרמלית, ואבבי או רב יהודה אמרו

שטיט שעל רגלו מקנחו בקרקע ולא בכותל, ורבא אומר שלכאורה בכותל אסור שהוא כמוסיף על הבנין אלא דזה בנין לא חשוב ורבא מתיר בכותל ולא בקרקע שמא ישוה גומות, ומר בר רב הונא אסר בין בכותל בין בקרקע ורב פפא התיר בשניהם ולכו"ע מותר לקנח בקורה.

רבא אסר לשבת על פה לחי שמתיר מבוי שמא יתגלגל לו חפץ לרה"ר ויבוא להכניסו, ולא יצדד חבית שמא ישווה גומות ולא יהדק מוכים על פי הפך שמא יבא לסחוט.

רב כהנא מתיר לכסס טיט שבבגדו מבפנים לא מבחוץ ומה שכתוב בברייתא שטיט שבמנעלו מגרר בגב סכין ושעל בגדו יגרר בצפורן אך לא יכסס צריך לומר שרק מבחוץ אסור ומותר מבפנים, ר' אבהו אמר בשם ר"א בשם ר' ינאי שמותר לגרר מנעל חדש ולא ישן **עמוד ב** ואמר ר' אבהו שמגררו בגב סכין וזקן אחד אמר שיש למחוק שמועה זו כי יש ברייתא מר' חייא שלא גוררים מנעל חדש ולא ישן ולא יסוך רגלו שמן כשהיא בתוך המנעל או הסנדל אך מותר לסוך את רגלו שמן ולהניחה במנעל או בסנדל, ומותר לסוך כל גופו שמן ולהתגלגל על טבלה מעור ורב חסדא אומר שמותר רק לצחצח אך לא לעבד אך זה פשוט שאסור, ויש לבאר שרב חסדא בא להתיר כשיעור צחצוח אך לא שיעור לעבד.

שנו בברייתא שלא יצא קטן במנעל גדול אך יוצא בחלוק גדול ואשה לא תצא בסנדל מרופט ולא תחלוץ בו ובדיעבד חליצתה כשרה ולא יוצאים במנעל חדש של אשה ובר קפרא אמר שדוקא אם לא יצאה בו שעה מבעוד יום אך אם יצאה בו מער"ש מותר. **יש ברייתא** ששומטים מנעל מאימום והיא כרבנן שהיא טמאה שהיא כלי ויש ברייתא שלא שומטים מנעל מאימום וזה כר"א שמטהר אותה שאינה כלי ולכן אין לטלטלה, וזה מובן לדעת רבא שזה כלי שמלאכתו לאיסור ומותר לטלטל לצורך גופו או מקומו, אך קשה לדעת אבבי שלצורך מקומו אסור ויש לומר שמותר להוריד מנעל כשהוא רפוי כמו שר' יהודה מתיר ברפוי ולרבא מותר לכו"ע גם בלא רפוי ור' יהודה שהתיר רק ברפוי הוא אמר כך רק לדעת ר"א.

פרק נוטל

משנה אדם נוטל בנו ואבן בידו וכן כלכלה שאבן בתוכה ומותר לטלטל תרומה טמאה וטהורה יחד עם חולין ור' יהודה מתיר להעלות מדומע באחד ומאה. **גמרא** רבא אומר שהמוציא תינוק עם כיס בצוארו חייב בגלל הכיס והנושא תינוק מת עם כיס פטור ובחי לא חייב בגלל התינוק כר' נתן שחי נושא את עצמו ואין לומר שהכיס בטל לתינוק כמו שנושא חי במטה פטור גם על המטה שהיא טפלה לו, שדוקא מטה טפלה לגבי החי אך כיס לא בטל לתינוק, ובתינוק מת שתלוי לו כיס לא חייב בגלל התינוק כדעת ר"ש שפטור על מלאכה שא"צ לגופה והמשנה שאומרת נוטל אדם בנו והאבן בידו ביארו אצל ר' ינאי שמדובר בתינוק שיש לו געגועים על אביו.